

SLUTRAPPORT

En frisk generation- pilotprojekt 2017-2020

2020-02-24

Ulrika Westin

FRN 2017/103

Bilaga 1 till Tjskr- Avslut pilotprojektet En frisk generation

Sammanfattning

Pilotprojektet En frisk generation i Fisksätra, samfinansieras mellan Nacka kommun och Stena fastigheter. Stiftelsen En frisk generation leder projektet som syftar till att erbjuda barnfamiljer i Nacka kommun kostnadsfria aktiviteter och hälsosam kost under ett läsår. Projektet inleddes under 2018 med stora förhoppningar om tillväxt både avseende samarbeten med föreningar och rekrytering av deltagare. Kommunens försäljning och nedläggning av Fisksätra skola har bidragit till att projektets inför år två fått starta om ånyo med nya samarbeten med nya skolor, vilket påverkat rekrytering till projektet negativt. Under andra året har projektet haft svårt etablera samarbeten med föreningar och att rekrytera kompletterande ideella ledare till aktiviteterna. Energin i projektet har avtagit och utveckling ser ut att ha avstannat i jämförelse med uppstarten. Stena fastigheter har meddelat att de inte fortsätta finansiera projektet. Med detta faktum och ovan nämnda svårigheter görs bedömningen att kommunen inte ska fortsätta att finansiera projektet. Föreslaget beslut innebär att projektet finansieras fram till halvårsskiftet 2020 och att projektaktiviteterna fortsätter fram till slutet av vt 20 med nuvarande deltagare.

Nacka kommun
Ulrika Westin

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar	4
2	Projektets syfte och mål	4
3	Pilotprojektets utfall i förhållande till syfte, mål och ramar.....	4
3.1	Delrapport I- i februari 2019.....	4
3.2	Ärende till fritidsnämnden i mars 2019.....	5
3.3	Uppföljning av vårterminens aktiviteter samt början av höstterminens aktiviteter 2019.....	6
3.4	Styrgruppsmöte 28 januari 2020.....	7
4	Erfarenheter och observationer.....	8
5	Slutsatser	9
6	Förslag på beslut	10

I Bakgrund och förutsättningar

Pilotprojektet i Fisksätra Nacka samfinansieras mellan Nacka kommun och Stena fastigheter med drygt 200 000 kronor per part och år mellan 2018 och 2020. Stiftelsen En frisk generation äger metodiken och projektleder pilotprojektet i Fisksätra i Nacka i enlighet med tecknat samarbetsavtal. I Styrgruppen ingår direktör för kultur och fritid i Nacka, enhetschef på kultur- och fritidsenheten i Nacka, Verksamhetschef och forskningsansvarig på Stiftelsen En frisk generation samt relationsförvaltare vid Stena fastigheter AB. En projektledare vid kultur-och fritidsenheten följer verksamheten. Ett inledande år genomförs under läsåret 18/19 och ett eventuellt år två läsåret 19/20 genomförs efter beslut i styrgruppen.

2 Projektets syfte och mål

Projektet syftar till att erbjuda barnfamiljer i Nacka kommun kostnadsfria aktiviteter och hälsosam kost under projektet för att förbättra bostadsmiljön, minska utanförskap och minska uppkomsten av fysisk- och psykisk ohälsa.

Målsättningen är att deltagande familjer ska uppleva:

- ✓ ökad fysisk och psykisk livskvalitet
- ✓ förbättrad familjesammanhållning
- ✓ minskat utanförskap
- ✓ att nya sociala kontakter skapas
- ✓ en förbättrad bostadsmiljö

I projektet ska barnfamiljer i Fisksätra få motivation och kunskap om hur de utifrån sina egna förutsättningar kan ändra sina levnadsvanor. Metodiken i projektet syftar till att i så stor utsträckning som möjligt samarbeta med det lokala föreningslivet för att fler barn genom detta ska hitta en aktiv och hälsosam livsstil. Metoden handlar också om att hela familjen ska bli motiverade och få ökad kunskap om hur de på egen hand kan påverka sin hälsa genom enkla förändringar. Kunskap om att varje steg räknas och att

en hälsosam kost är viktig och har positiv effekt på hälsan förmedlas.

3 Pilotprojektets utfall i förhållande till syfte, mål och ramar

I det följande identifieras utfall i projektet vid ett flertal mätpunkter under projektets tidsram.

3.1 Delrapport I- i februari 2019

I första delrapporten till styrgruppen framkom att:

- ✓ Projektets genomförande var i linje med projektplan.
- ✓ Projektledningen förväntas förmedla en tydligare uppföljning och rapportering av aktiviteter, platser för dessa och uppslutning avseende anmälda deltagare kring varje aktivitet skulle göras till kommunen för förmedling till styrgrupp.
- ✓ Aktiviteter avslutas med middag eller en fruktstund för att motivera och inspirera till hälsosamma matvanor och en hälsosam livsstil, men att ingen rapportering av på vilket sätt projektet arbetar för att sprida kunskap om viken av hälsosamma matvanor och en hälsosam livsstil förmedlas.
- ✓ En mall för uppföljning av Nackaprojektets statistik och nyckeltal skulle användas för att rapportera projektet och aktiviteterna.
- ✓ Projektledningen skulle klargöra vilken rapportering styrgruppen kunde förvänta sig utifrån den övergripande utvärdering av metodiken som En Frisk generation bygger på samt att den rent forskningsmässiga rapporteringen bör skiljas från den projektmässiga utvärderingen och uppföljningen på pilotprojektet i Nacka.
- ✓ Det uppkommit ett behov av ett utökat stöd för att genomföra en föräldrautbildning med föräldrastödssamordnare från Familj-och

ungdomsverksamheten i Nacka. Kostnaden för kursen är 18 700 kr och den delas mellan Familj- ungdomsverksamheten och stiftelsen som projekterande part. Stiftelsen En Frisk Generation beviljades ett utökat bidrag om 9350 kronor av fritidsnämnden för att genomföra utbildningen

- ✓ Styrgruppen beslutade om att projektets delresultat var positiva och att en ny omgång skulle genomföras under läsåret 19/20.

3.2 Ärende till fritidsnämnden i mars 2019

I ärendet som gick upp till nämnden i mars 2019 framkom att:

- ✓ Projektet under den första terminens aktiviteter 2018 haft 62 deltagare (38 barn och 24 vuxna) som under två dagar i veckan, fått möjlighet att ta del av aktiviteterna i projektets verksamhet.
- ✓ Familjerna fick bland annat pröva ett antal olika aktiviteter såsom till exempel boxning, fotboll, hinderbana, dans, basket, friidrott och lekar i olika former. Vid 42 olika aktivitetstillfällen samt att 35 individer i snitt deltog per tillfälle. Familjerna efter varje vardagsaktivitet ätit middag tillsammans i Fisksätra Folkets hus och att de lär känna varandra med resultat att flera börjats umgås även utanför verksamheten.
- ✓ Deltagarna rekryterats från Fisksätraskolan och Akademiska skolan i Fisksätra och att projektledningen inför rekrytering av nya grupper till år 2 föreslog att rekrytering även skulle göras från Igelbodaskolan och från Samskolan då många barn från Fisksätra går i dessa skolor.
- ✓ Hälften av projektets aktiviteter var förlagda till en mindre lokal i Fisksätra centrum och att projektledningen föreslog att fler tider skulle bokas i Fisksätra sporthall för att kunna ta emot fler deltagare och fler grupper.

- ✓ Projektet En Frisk Generation i Nacka följs upp löpande av projektledare som under det första verksamhetsåret har varit ute ca 1 gång per månad och kvalitetssäkrat metoden.
- ✓ Av den rapportering som projektledarna redovisat framgår att projektets genomförda aktiviteter svarar upp mot det syfte som fastställts för pilotprojektet.

Fritidsnämnden beslutade om undantag från fördelningsprinciper för att större grupper ska kunna beredas plats i projektet.

Fritidsnämnden beslutade om att ge projektet nolltaxa och dubbelt så många tider i Fisksätra sporthallen. I rapportering från projektledningen lyfts några citat från deltagare fram:

- ✓ *En mamma: "För mig är En Frisk Generation lika viktig som för mina barn. Jag får träna och träffa trevliga människor. Tack vare En Frisk Generation hinner jag träna OCH umgås med mina barn."*
- ✓ *Ett barn: "Det är kul att komma hit och träffa snälla ledare. Jag gillar också att mamma är med, hon är så glad när vi är här!"*
- ✓ *En mamma: "Allt för ofta så tvingas man prioritera bort något barns aktivitet som ensamstående mamma. Om det inte är pga. av tidsmässiga skäl, så är det utav ekonomiska skäl. Därför känner vi oss väldigt lyckligt lottade som kan vara här med hela familjen för att träna." " Dessa tillfällen är perfekt för min dotter som vanligtvis inte brukar våga testa nya idrotter."*

3.3 Uppföljning av vårterminens aktiviteter samt början av höstterminens aktiviteter 2019

Under oktober 2019 har två rapporter förmedlats från stiftelsen En Frisk generation. Sammanställning En frisk generation januari-september 2019 i Nacka (se Bilaga 1) samt en rapport från utvärdering av implementering av programmet En frisk generation

som helhet (se Bilaga 2) Vid det tillfälle då sammanställningen presenterades uppfattade kommunen att det fanns en del orosmoment kring rekrytering av deltagare. En anledning var att hälsokoordinator förmedlade ett uppfattat ointresse för projektet från de skolor han kontaktat. Svårigheter att skapa kontakter med föreningar lyfts också i sammanställningen.

Efter möte mellan kommunen, hälsokoordinator och projektledare vid Stiftelsen har kommunen förmedlat föreningskontakter till ett tiotal olika föreningar i Nacka. Vid mötet framkom att hälsokoordinator hade en plan för att nå fram till skolorna och inget ytterligare stöd behövdes. Det framkom även att en del av de familjer som deltog under första årets verksamhet fortfarande deltar i aktiviteterna och i den mån nya deltagande familjer rekryteras in så får de som redan varit med ett år lämna plats för de nya. Under projektets första termin (ht 18) genomfördes sex samarbeten med föreningar. Under den andra terminen (ht 18) genomfördes fyra. Vid mötet kom deltagarna överens om att hälsokoordinator skulle återkomma om det visade sig fortsatt svårt att hitta nya samarbeten med föreningar.

Mellan januari och september 2019 har familjer erbjudits totalt 62 aktivitetstillfällen och från och med september 2019 är 56 barn och vuxna aktiva i verksamheten. Då färre deltagare (56 jämförts med 62) kunnat rekryteras till andra årets aktiviteter planerades rekrytering fortsätta under första hälften av oktober. Av de barn som avslutade deltagande i projektet efter första läsåret 2018/2019 i maj 2019 är det i dag 13 barn som har blivit föreningsaktiva och 10 barn är intresserade att börja i en förening. Hälsokoordinator har i möjligaste mån bistått barnen att hitta till en lämplig förening att gå med i för att fortsätta aktiviteter på fritiden.

I forskningsrapporten (se Bilaga 2) föreslås ett antal implementeringsstrategier för att hjälpa familjer till fysisk aktivitet.

Dessa förslag kan utgöra grund för kommuner att nyttja erfarenheter från pilotprojekt och skapa förutsättningar för fler familjer att komma igång med fysisk aktivitet. Strategierna är specifikt inriktade mot barn och vuxna i socioekonomiskt utsatta områden:

- ✓ Öka tillgången till lokaler/idrottsanläggningar i närområden för idrottsföreningar
- ✓ Ge fler barn möjlighet att prova på olika föreningsaktiviteter
- ✓ Erbjud föreningsaktiviteter i anslutning till skoldagen, exempelvis i skolans idrottshall.
- ✓ Öka tillgången av familjeaktiviteter
- ✓ Förmedla information om lokala förenings verksamhet, utbud och träningsanläggningar
- ✓ Subventionera föreningsavgifter
- ✓ Ge tillgång till låneutrustning
- ✓ Öka föräldrars och barns kunskap om lämpliga kläder för olika aktiviteter
- ✓ Öka tryggheten och en inkluderande miljö i föreningar, exempelvis genom att utbilda ledare.
- ✓ Öka tryggheten i närområden

3.4 Styrgruppsmöte 28 januari 2020

Till styrgruppsmötet, med samtliga representanter för Stiftelsen och projektets finansiärer, Stena fastigheter och fritidsnämnden i Nacka kommun, ombads

projektledningen presentera utförlig statistik och nyckeltal i enlighet med tidigare nämnd mall för uppföljning av projektets resultat i Fisksätra Nacka.

Vid mötet hade inte styrgruppen försetts med underlagen för statistik och nyckeltal i enlighet med uppföljningsmallen. Projektets hälsokoordinator föredrog muntligt läget i projektet. Inga fler

deltagare har rekryterats under hösten. Gruppen består fortsatt av 56 deltagare. Det framkom att det under senhösten varit fortsatt svårt att hitta samarbeten med föreningar. Vidare hade det uppkommit svårigheter gällande gruppens dynamik då ett antal nya pappor anslutit sig till gruppen under en tid då flera av gruppens mammor deltagit i en utbildning för mammor om kvinnokroppen samtidigt som aktiviteterna i projektet genomförts. På grund av kvinnornas frånvaro och de nya deltagande papporna, bedöms den ursprungliga dynamiken i gruppen ha förändrats så att frågeställningar om gruppsammansättning och om vilka som skulle delta uppstått. Kvinnorna deltog i utbildningen inom ramen för ett forskningsprojekt om kvinnors hälsa.

Vid styrgruppsmötet framkom även att Stena fastigheter inte avser att fortsätta att finansiera projektet då de bedömer att de ska prioritera andra verksamheter under 2020 och framåt.

Projektledningen ombads att inkomma med underlag som saknades samt undersöka om annan finansiering kunde identifieras. Kommunen tog på sig att undersöka förutsättningar för en fortsättning av något slag i linje med pilotprojektet.

4 Erfarenheter och observationer

Projektets första halvår med deltagare och aktiviteter (ht 2018), inleddes med stora förhoppningar om tillväxt avseende både samarbeten och deltagare. Det bedömdes att man genom att erbjuda större kapacitet avseende sporthall kunde locka ett större antal deltagande familjer.

Det framgår både i rapporter och i möten med deltagare vid verksamhetsbesök att deltagarna i projektet varit mycket nöjda med den möjlighet de erbjudits till att komma igång i enlighet med

projektets mål om fysisk aktivitet, hälsosam kost och social samvaro.

När det under våren blev känt att kommunen valt att sälja Fisksätra skola och den därav med förhållandevis kort varsel lades ner, bedöms det ha bidragit till att projektledningen inte kunde dra fördel av det första årets rekryteringsarbete utan i mångt och mycket tvingades att starta om på nya kula med nya samarbeten med nya skolor.

Kommunen och Stena fastigheter erbjöd stöd med att nå ut till nya skolor, men projektledningen förmedlade inte att det under våren förväntades påverka rekrytering till projektet då beslut om breddad rekrytering redan tagits tidigare under våren.

Efter sommaruppehållet ombads projektledningen att komma in med uppföljning i enlighet med det som tagits fram under årets första månader. Statisk och nyckeltal i enlighet med mall för uppföljning. I september kom en uppföljning och en forskningsrapport i enlighet med vad som beskrivits ovan.

Pilotprojektet bedöms ha skött uppföljningen bristfälligt och rapporterna har i viss utsträckning haft ett mer övergripande perspektiv på hela Stiftelsens genomförande av En frisk generation i olika delar av Sverige än fokus på piloten i Nacka. För att få ut mesta möjliga av ett pilotgenomförande är en omsorgsfull uppföljning av projektet central. Efter genomförande av det sista styrgruppsmötet i januari 2020 inkom underlag för statistik (se ilaga 3) och i detta framgår att projektet inte lyckats etablera samarbeten med föreningar under det andra årets genomförande. Inga ideella ledare förefaller ha varit med i projektets aktiviteter under år två. Under första året deltog två ideella ledare i aktiviteterna.

Energien i projektet har avtagit och utveckling av verksamheten ser ut att ha avstannat i jämförelse med uppstarten. Bedömning görs utifrån de underlag för uppföljning som levererats och tidigare under hösten genomförda möten.

5 Slutsatser

På grundval det minskande intresset för projektet som framgår utifrån projektets svårigheter att rekrytera såväl deltagare som föreningar att samarbeta med samt Stena fastigheters val att inte fortsätta finansiera projektet görs bedömningen att kommunen inte ska fortsätta med verksamhet i den här formen. Fritidsnämnden kommer att föreslås besluta att inte fortsätta finansiera projektet efter projektets avslutande aktiviteter i slutet av vårterminen 2020.

Det framgår däremot i olika rapporter att deltagande familjer upplever att projektets verksamhet erbjuder möjligheter till aktiviteter för deras barn som de inte tidigare haft. Genom att aktiviteterna erbjuds hela familjer upplevs det enklare att delta då hela familjen kan vara med.

I forskningsrapporten (se bilaga 3) lyfts ett antal strategier för implementering av resultat i linje med forskningsprojektet fram. Strategierna är specifikt inriktade mot barn och vuxna i socioekonomiskt utsatta områden. Åtgärder som lyfts fram i forskningen som verkningsfulla för att barn och vuxna i socioekonomiskt utsatt områden följer i tabellen nedan. I tabellens andra kolumn framgår om aktiviteter i åtgärders riktning pågår i Nacka eller om det finns möjligheter att stimulera en utveckling av ny verksamhet/nya aktiviteter.

Öka tillgången till lokaler/idrottsanläggningar i	Ett arbete som pågår kontinuerligt i Nacka
---	--

närområden för idrottsföreningar	
Ge fler barn möjlighet att prova på olika föreningsaktiviteter	Föreningsstöd kan sökas av föreningar som vill utveckla nya verksamhet av denna typ.
Erbjud föreningsaktiviteter i anslutning till skoldagen, exempelvis i skolans idrottshall.	Finns en del öppen idrottsverksamhet, avgiftsfri kulturskola och olika lovaktiviteter
Öka tillgången av familjeaktiviteter	Kunde kanske utvecklas i samverkan med fastighetsbolag.
Förmedla information om lokala förenings verksamhet, utbud och träningsanläggningar	Skapa bättre information om Nackas fritidsutbud på nacka.se.
Subventionera föreningsavgifter	Olika "Prova på" och avgiftsfria aktiviteter finansieras. ?
Ge tillgång till låneutrustning	Utlysa bidrag/stöd som föreningar kan söka?
Öka föräldrars och barns kunskap om lämpliga kläder för olika aktiviteter	Kan kombineras med någon av ovanstående punkter.
Öka tryggheten och en inkluderande miljö i föreningar, exempelvis genom att utbilda ledare	Utbildningsinsatser genomförs kontinuerligt och trygghetsfrågor kanske behöver vara i fokus mer.
Öka tryggheten i närområden	Skadegörelserna i Fisksätra sporthall kan tala för att ökade "öppna" aktiviteter då även vuxna personer (t.ex. föräldrar) finns med, kan vara värdefullt ur flera perspektiv

6 Förslag på beslut

Fritidsnämnden föreslås besluta att avsluta pilotprojektet vid halvårsskiftet 2020.

Avslut innebär att projektet finansieras under vårens med fortsatt verksamhet med nuvarande deltagare.

Öppenhet och mångfald

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap

Information om öppenhet och mångfald finns på www.nacka.se

